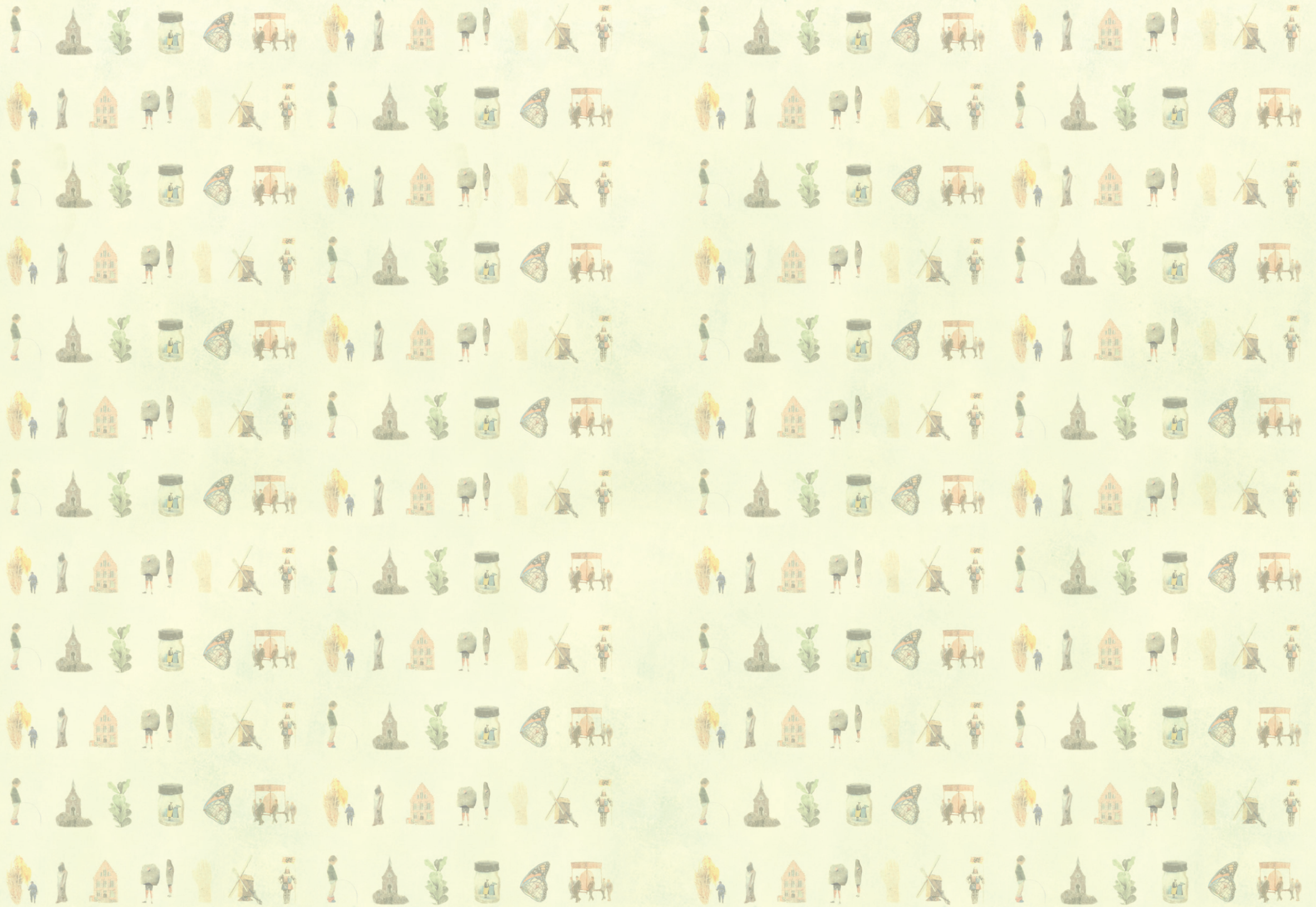

EDUCATIEF PAKKET

Ontdek het
erfgoed in
de Vlaamse
Ardennen

 CULTUUR & ERFGOED
VARIANT VLAAMSE ARDENNEN

EDUCATIEF PAKKET

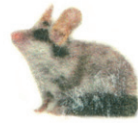
Ontdek het
erfgoed in
de Vlaamse
Ardennen

Inhoudstafel

1.	Lesdoelstellingen	8
2.	Onderwijsdoelstellingen	9
3.	Benodigdheden	10
4.	Lesvoorbereiding/opbouw	11
4.1	Algemene Introductie (10 min.)	11
4.2	Wat is Erfgoed? (10 min.)	12
4.3	Zoeken naar lokaal erfgoed op de prent (20 min.)	13
	- Werkvorm A: Geheugenspel	13
	- Werkvorm B: Ik zie, ik zie... wat jij niet ziet	14
4.4	Gerarda vertelt over het lokaal erfgoed (Podcast) (20 min.)	15
4.5	De erfgoedquiz (20 min.)	16
5.	Lokaal erfgoed per gemeente/stad	18
	Geraardsbergen	19
	Lierde	25
	Herzele	31
	Zottegem	37
	Zwalm	43
	Kruisem	49
	Wortegem-Petegem	55
	Kluisbergen	61
	Ronse	67
	Maarkedal	73
	Brakel	79
	Horebeke	85
	Oudenaarde	91

1. Lesdoelstellingen

- Leerlingen **kennen** de sleutelbegrippen: erfgoed, roerend erfgoed, onroerend erfgoed en immaterieel erfgoed.
- Leerlingen kunnen verschillende vormen van erfgoed **herkennen** op basis van afbeeldingen en een podcast.
- Leerlingen kunnen **reflecteren** over de veranderende betekenis van erfgoed door de tijd en de betekenis van erfgoed binnen de hedendaagse samenleving.
- Leerlingen kunnen via verschillende werkvormen constructief **samenwerken** met klasgenoten, oefenen hierbij sociaal-relatieve competenties zoals rolverdeling, uitleg geven aan elkaar en respectvol omgaan met elkaar.
- Leerlingen kunnen de betekenis van verschillende erfgoedtradities **verklaren** aan de hand van een quiz.

2. Onderwijsdoelstellingen

EINDTERMEN LAGER ONDERWIJS DERDE GRAAD

Mens en maatschappij

Tijd - historische tijd

- 3.7 De leerlingen kennen de grote periodes uit de geschiedenis en kunnen duidelijke historische elementen in hun omgeving en belangrijke historische figuren en gebeurtenissen situeren in de juiste tijdspanne aan de hand van een tijdband.
- 3.8 De leerlingen kunnen aan de hand van een voorbeeld illustreren dat een actuele toestand, die voor kinderen herkenbaar is, en die door de geschiedenis beïnvloed werd, vroeger anders was en in de loop der tijden evolueert.
- 3.9° De leerlingen tonen belangstelling voor het verleden, heden en de toekomst, hier en elders.

Sociale vaardigheden

Domein relatiewijzen

- 1.1 De leerlingen kunnen in omgang met anderen respect en waardering opbrengen.
- 1.5 De leerlingen kunnen bij groepstaken leiding geven en onder leiding van een medeleerling meewerken.
- 1.6 De leerlingen kunnen kritisch zijn en een eigen mening formuleren.

Domein samenwerking

- 3 De leerlingen kunnen samenwerken met anderen, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine.

Bron: www.onderwijsdoelen.be

3. Benodigheden

Te ontlenen* (of digitaal te downloaden)

- Boek "Gerarda en het erfgoedfeest"
- Lesvoorbereiding / opbouw
- Prent van je stad of gemeente in 5 exemplaren, op groot formaat (A1, stevig materiaal).
- Reeks postkaartjes "Groetjes uit..."

Enkel digitaal beschikbaar

- Podcasts.
- Filmpjes.

Alle links kan je vinden op www.cultuurregio-variant.be/educatief-pakket

Door de school te voorzien

- Computer/laptop met stabiele internetverbinding.
- Audio- en visuele apparatuur.
- Notitiebladeren en schrijfmateriaal voor leerlingen.

EXTRA OPTIE: doorzoek de prenten met de faro erfgoedapp.

Download de FARO Erfgoedapp.
en scan de QR-code voor
"Gerarda en het erfgoedfeest".
Scroll daarna over de prenten
en ontdek meer.

<https://erfgoed.app>

* Ontlenen kan bij VARIANT - Erfgoed Vlaamse Ardennen of in sommige bibliotheken.

4. Lesvoorbereiding/opbouw

4.1. Algemene introductie (10 min)

Benodigheden:

Pakket met postkaartjes (of digitaal op het digibord).

Werkvorm:

Klassikaal gesprek.

Verloop:

1. Toon enkele voorbeelden van postkaarten met collages van bezienswaardigheden in een stad of streek.
2. Bespreek klassikaal: "Wat zou er op een postkaart van onze gemeente/stad moeten staan?"
 - Noteer de antwoorden op het bord.
 - Bespreek welke gebouwen, mensen, gebeurtenissen, feesten of landschappen erop moeten.
3. Stem eventueel af welke zaken er zeker wél op moeten en welke (zeker) niét. Vraag hierbij ook uitleg waarom. Vroeger was het bijvoorbeeld 'cool' om fabrieken met schoorstenen op postkaarten te zetten. Later waren snelwegen en parkings heel erg in trek op postkaarten. Is dat nu nog zo?

4.2. Wat is erfgoed? (10 min)

Benodigheden:

Geen.

Werkvorm:

Klassikaal gesprek.

Verloop:

1. Introduceer het kernbegrip 'erfgoed':
 - Vraag de leerlingen wat ze denken dat erfgoed is en laat ze voorbeelden geven.
 - Leg uit:
 - **Erfgoed:** dingen die van generatie op generatie worden doorgegeven.
 - **Onroerend erfgoed:** niet verplaatsbaar
vb. monumenten, archeologische sites, landschappen, ...
 - **Roerend erfgoed:** verplaatsbaar
vb. schilderijen, voertuigen, foto's, werktuigen, ...
 - **Immaterieel erfgoed:** niet tastbaar
vb. feesten, rituelen, ambachten, tradities, verhalen, gerechten, de reuzentraditie
2. Maak de koppeling naar reuzin Gerarda
 - Gerarda is een reuzin uit de Vlaamse Ardennen (Geraardsbergen)
 - Reuzin Gerarda maakt deel uit van de reuzentraditie in de Vlaamse Ardennen. De reuzentraditie betekent dat bij speciale feesten grote poppen, reuzen genoemd, door de straten lopen. De poppen zijn hol en vaak gemaakt van rietvlechtwerk. Deze reuzen zijn versierd met mooie kleren en worden door mensen gedragen in een stoet of feest.
 - Hebben jullie ook al eens reuzen gezien in een stoet of op een feest?
3. Maak de koppeling naar de leefwereld van de leerlingen:
 - Vraag naar dingen/gewoontes die zij van hun ouders of grootouders hebben meegekregen. (vb. een oud liedje, een lekker gerecht, de gewoonte om sinterklaas te vieren, een fotoalbum met oude foto's, ...)
 - Vraag wat zij graag zouden doorgeven aan hun kinderen en of ze ook nieuwe dingen willen toevoegen. (vb. Op zondag koffiekoeken eten, een gewoonte die je later met je eigen gezin ook wil doen, een spelletje dat je graag speelt, ...)

4.3. Zoeken naar lokaal erfgoed op de prent (20 min)

Benodigheden:

- Voor de leerkracht: lijst van erfgoed op de prent. (zie 5: Lokaal erfgoed per gemeente / stad).
- Voor de leerlingen: de grote fysieke prenten (of 1 grote prent op het digibord) + notitieblaadjes en schrijfgerei.

Werkvorm:

Kies tussen twee verschillende werkvormen, of pas aan naar eigen voorkeur.

WERKVORM A: GEHEUGENSPEL

Opzet klas en verdeling rollen:

1. Verdeel de klas in groepjes van vijf/zes leerlingen.
2. Eén leerling krijgt de rol de prent om te draaien, één leerling krijgt de rol te noteren.
3. Elke groep krijgt een prent omgekeerd op tafel en een notitieblad.

Verloop:

1. Introductie:

- De leerkracht legt het geheugenspel uit.
- De leerlingen mogen alles noteren wat ze zien. Als ze zeker zijn dat het erfgoed is, dan zetten ze een kruisje bij het item.

2. Eerste ronde:

- De leerkracht geeft teken om de prent om te draaien.
- Leerlingen bekijken de prent **30 seconden**
- Prent weer omdraaien.
- Leerlingen beschrijven wat ze gezien hebben, één leerling noteert. Ze plaatsen een kruisje bij hetgeen ze denken dat erfgoed is.

3. Tweede ronde:

- Wissel de rollen.
- Herhaal hetzelfde proces als in de eerste ronde.
- De leerlingen vullen hun lijst verder aan.

4. Optionele derde ronde:

- Wissel opnieuw de rollen.
- Bekijk de prent **15 seconden**.
- Kan het groepje nog extra items noteren?

5. Klassikaal:

- Per groep wordt één item benoemd en opgeschreven op het bord.
- Noteer een kruisje bij wat erfgoed is.
- Wie kent de juiste naam van het erfgoed?
- Vraag telkens aan de volgende groep totdat geen extra items kunnen worden toegevoegd.

6. Groepsdiscussie:

- Vraag aan de leerlingen of ze nog iets meer kunnen vertellen over de erfgoedelementen.
- Probeer gezamenlijk de items met een kruisje op te helderen. Wat zou de tekenaar bedoeld hebben. Zou het erfgoed zijn of niet?
- Leerkracht kan extra uitleg geven en ontbrekende elementen toevoegen.
- De volledige lijst vind je onder punt 5. Lokaal erfgoed per gemeente/stad.

WERKVORM B: IK ZIE, IK ZIE... WAT JIJ NIET ZIET

Opzet klas en verdeling rollen:

1. Verdeel de klas in groepjes van vijf/zes leerlingen.
2. Elke groep krijgt een prent en een notitieblad.

Verloop:

1. Introductie:

- De leerkracht legt het spel uit.
- De leerlingen mogen alles noteren wat ze zien. Als ze zeker zijn dat het erfgoed is, dan zetten ze een kruisje bij het item.

2. Spelronde in het groepje

- De leerlingen bekijken de prent en duiden de leerling aan die eerst begin.
- De leerling zegt "Ik zie ik zie wat jij niet ziet, .." en verwijst naar een beginletter, kleur, vorm, associatie of plaats van een item op de prent.
- De leerlingen noteren de gevonden objecten en zetten een kruisje bij de items waarvan ze denken dat het erfgoed is.

3. Klassikaal:

- Per groep wordt één item benoemd en opgeschreven op het bord.
- Noteer een kruisje bij wat erfgoed is.
- Wie kent de juiste naam van het erfgoed?
- Vraag telkens aan de volgende groep totdat geen extra items kunnen worden toegevoegd.

4. Groepsdiscussie:

- Vraag of leerlingen of ze nog iets meer kunnen vertellen over de erfgoedelementen.
- Probeer gezamenlijk de items met een kruisje op te helderen. Wat zou de tekenaar bedoeld hebben. Zou het erfgoed zijn of niet?
- Leerkracht kan extra uitleg geven en ontbrekende elementen toevoegen
- De volledige lijst vind je onder punt 5. Lokaal erfgoed per gemeente/stad.

4.4. Gerarda vertelt over het lokaal erfgoed (podcast) (20 min).

Benodigheden:

- Grote prenten (of digitaal).
- Podcast (via link op webpagina).

Werkvorm:

Kijken, luisteren en vragen beantwoorden.

Opzet klas:

- Laat leerlingen de grote prent voor zich houden (of digitaal).
- Zet de podcast klaar.

Verloop:

1. De leerlingen **beluisteren de podcast** en kijken tegelijkertijd naar de grote prent.

2. Stel nadien **volgende vragen**:

- Welke erfgoeditems kon je terugvinden op de prent?
- Welke dingen konden jullie niet terugvinden op de prent?
- Heeft reuzin Gerarda nieuwe dingen verteld die we nog niet wisten over het erfgoed? Kunnen de leerlingen het verhaal van de erfgoeditems reconstrueren?
- Zijn er dingen die je wel al wist? Hoe? Heb je erover gelezen? Heeft iemand je erover verteld? Ben je er geweest?

4.5. De erfgoedquiz (20 min).

Benodigheden:

- Meerkeuzevragen (bij leerkracht). (zie 5: Lokaal erfgoed per gemeente / stad).
- Blaadje papier en pen per groepje.

Werkvorm:

Meerkeuzevragen beantwoorden, verdeeld in groepjes.

Opzet klas:

- De leerlingen zitten nog steeds in groepjes verdeeld.
- Per groepje een blaadje papier.

Verloop:

1. Stel **10 meerkeuzevragen** als evaluatie
2. Laat de leerlingen in de groepjes **overleggen en antwoorden** opschrijven.
3. **Beluister nogmaals de podcast** en laat leerlingen hun antwoorden verbeteren (of ze verbeteren elkaar).

ZIN IN MEER ERFGOED IN DE KLAS?

- Ontdek alle erfgoedactiviteiten in de Vlaamse Ardennen op www.beleiefergoed.be
- Lees en ontdek **het boek** van “Gerarda en het Erfgoedfeest”, want de afbeeldingen die je gebruikte, horen bij een heus boek over de Vlaamse Ardennen. Uit te lenen in de bibliotheek en te verkrijgen via VARIANT - Erfgoed Vlaamse Ardennen
- We hebben in elke stad en gemeente **een erfgoedtraditie gefilmd met drones**. Deze vind je op de webpagina: www.youtube.com/@cultuurregio-variant (playlist: Immaterieel erfgoed vanuit de lucht).
- **Plan een wandeling** langs een selectie van de gebouwen/plekken op de prent, eventueel met hulp van een deskundige. Erfgoed Vlaamse Ardennen kan je contactgegevens geven van interessante plaatsen, een heemkundekring of gidsen uit je buurt. **Maak zelf een postkaart** ‘Groetjes uit’ voor je gemeente, en zend je kaartje naar vrienden en familie.
- Wil je nog dieper ingaan op het erfgoed in je buurt? Dan is “**Buurten met erfgoed**” iets voor je klas: www.cultuurkuur.be/inspiratie/buurten-met-erfgoed. Erfgoed Vlaamse Ardennen kan je hiermee op weg helpen.
- Volg VARIANT - Erfgoed Vlaamse Ardennen door in te schrijven op onze nieuwsbrief: <https://cultuurregio-variant.be> of via FB.

5. Lokaal erfgoed per gemeente/stad

Per gemeente is er **een lijst met het erfgoed** afgebeeld op de prent, een **bijhorende podcast**, een **erfgoedquiz** met antwoorden en verwijzing naar “Erfgoed vanuit de lucht” dronefilm.

Gemeenten/steden:

- **Geraardsbergen** 19
- **Lierde** 25
- **Herzele** 31
- **Zottegem** 37
- **Zwalm** 43
- **Kruisem** 49
- **Wortegem-Petegem** 55
- **Kluisbergen** 61
- **Ronse** 67
- **Maarkedal** 73
- **Brakel** 79
- **Horebeke** 85
- **Oudenaarde** 91

Geraardsbergen

Geraardsbergen

Lijst erfgoed op de prent:

Manneken Pis

Fontijn Marbol

Lucifer-nijverheid

Chantillykant

en verder:

- Sigarennijverheid
- Museum en Archief van de Vlaamse Film
- Mattentaarten
- Krakelingen
- De Muur
- Musea Hunnegem
- Oudenbergkapel
- Tonnekensbrand
- Processie van Plaisance

Lijst erfgoed in de podcast:

- 'Stad Van M&M&M'
- De Muur
- Mattentaarten
- Manneken Pis
- Lucifernijverheid
- Chantillykant
- Het Krakelingenfeest
- Tonnekensbrand

Geraardsbergen erfgoedquiz:

- Als we Gerarda moeten geloven is voor Geraardsbergen de belangrijkste letter, de letter ...
a) G. b) R. c) M.
- De Oudenberg is een getuigenheuvel. Hoe is die ontstaan?
a) In de loop van duizenden jaren spoelde het water van beken en rivieren de zanderige, zachte delen uit ons landschap weg. De stukken ondergrond die te hard waren en niet werden weggespoeld, bleven achter als heuvel, een getuige in het landschap.
b) De heuvel werd opgeworpen door de getuige van jehova. Zij gebruikten deze plek om te bidden en dichter bij de hemel te zijn.
c) Op deze heuvel werden de getuigen verzameld als er een misdaad werd onderzocht. Ze moesten dan zweren alleen de waarheid te vertellen.
- We kennen de Oudenberg vooral onder een andere naam.
a) De muur van geraardsbergen. b) De geraards-berg.
c) De marbol.
- Van wat worden de matten in een mattentaart gemaakt?
a) Rijstpap met bruine suiker.
b) Rauwe melk en een beetje karnemelk of azijn.
c) Platte kaas met enkele druppels honing.
- Het recept van de mattentaarten is heel oud. Al meer dan ...
a) 100 Jaar oud. b) 300 Jaar oud. c) 500 Jaar oud.
- Naast ons eigen Manneke Pis staat er ook nog eentje in een andere stad.
a) Antwerpen. b) Oostende. c) Brussel.
- Wat is de marbol van Geraardsbergen?
a) Een getuigenheuvel. b) Een oude fontein.
c) Een grote, kleurrijke knikker.
- Je herkende de jongens die in de luciferfabriek werkt aan hun ...
a) Verbrande vingers. b) Licht ontvlambaar karakter.
c) Roze haar.
- Geraardsbergen was ook beroemd voor een speciaal soort kant.
a) Chantillykant of zwarte kant
b) Chaudfontainekant of blauwe kant
c) Chavrouxkant of witte kant
- Hoe wordt de lente verwelkomd in Geraardsbergen?
a) Met een processie en een duik in de Dender.
b) Met een wielervedstrijd en een dansfeest.
c) Met de krakelingenworp en vreugdevuur.

Geraardsbergen antwoorden:

1. De letter m.
 2. In de loop van duizenden jaren spoelde het water van beken en rivieren de zanderige, zachte delen uit ons landschap weg. De stukken ondergrond die te hard waren en niet werden weggespoeld, bleven achter als heuvel, een getuige in het landschap.
 3. De muur van Geraardsbergen.
 4. Rauwe melk en een beetje karnemelk of azijn.
 5. 500 Jaar oud.
 6. Brussel.
 7. Een oude fontein.
 8. Roze haar.
 9. Chantillykant of zwarte kant.
 10. De krakelingenworp en het vreugdevuur (Tonnekenbrand).
-

Erfgoed vanuit de lucht:

Lierde

Lierde

Lijst erfgoed op de prent:

Kapel Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes

Kartuizermonnik

Retabel Sint-Jan de Doper

Belgisch trekpaard
Den dikken van Sesjans

en verder:

- 't Spelleke van Lierde
- Vredesboom
- Paardenkeuring
- Sint-Martinuskerk
- Kartuizersite
- Meiboomplanting

Lijst erfgoed in de podcast:

- Kartuizersite
- Retabel Sint-Jan de Doper
- 't Spelleke Van Lierde
- Den dikken van Sesjans
- Paardenkeuring
- Sint-Jan de Doper

Lierde erfgoedquiz:

- De eerste inwoners van Lierde waren monniken. Van welke orde waren ze?**
 - Trappiste.
 - Norbertijnen.
 - Kartuizers.
- Wat deden die monniken de hele dag?**
 - Ze maakten kaas en brouwden bier.
 - Ze trokken rond en predikten het geloof.
 - Ze vasten en bidden.
- De laatste monniken werden uit Lierde verjaagd door keizer ...**
 - Jozef II.
 - Karel V.
 - Wilhelm II.
- Wat lieten de monniken na in Lierde?**
 - Een imposante molen.
 - Een bijzondere bibliotheek.
 - Een site met prachtige gebouwen.
- Weet je nog hoe Johannes-De-Doper aan zijn einde kwam?**
 - Hij werd onthoofd op bevel van een jaloerse koningin.
 - Hij verdrong tijdens het dopen.
 - Hij werd vergiftigd door de keizer.
- In de Sint-Jan-De-Doperkerk vind je iets heel bijzonders.**
 - De baard van Sint-Jan.
 - Een houten beeld van het hoofd van Sint-Jan.
 - De doopvont van Sint-Jan.
- Wie zijn tieste, fluite en pelagie?**
 - Personages uit het 'spelleke van Lierde'.
 - De namen van de drie oudste herbergen in Lierde.
 - Drie beroemde trekpaarden uit Lierde.
- Het 'spelleke van Lierde' is een ...**
 - Volksspel met verschillende teams dat alleen in Lierde wordt gespeeld.
 - Een soort poppenkast voor volwassenen.
 - Een gebakje met veel fruit dat alleen hier wordt gemaakt.
- De Dikke van Sint-Jan is wel een heel bijzonder paard. Waarom?**
 - Hij was het dikste paard ooit.
 - Hij is de stamvader van een heel paardenras.
 - Hij won op elke paardenkoers.
- De Dikke van Sint-Jan heeft ook zijn naam gegeven aan ...**
 - Een paardenommegang die elk jaar plaatsvindt in september.
 - Een driesterrenrestaurant.
 - Een paardenkeuring.

Lierde antwoorden:

1. Kartuizers.
2. Ze vasten en bidden.
3. Jozef II.
4. Een site met prachtige gebouwen.
5. Hij werd onthoofd op bevel van een jaloerse koningin.
6. Een houten beeld van het hoofd van Sint-Jan.
7. Personages uit het 'Spelleke van Lierde'.
8. Een soort poppenkast voor volwassenen.
9. Hij is de stamvader van een heel paardenras.
10. Een paardenkeuring.

Erfgoed vanuit de lucht:

YouTube

Herzele

3 Herzele

Lijst erfgoed op de prent:

Danseres
Mistinguett

Heilige
Livinus

Buysesmolen

Eikelmuis uit
Duivenbos

en verder:

- Motte van Ressegem
- Volkssport Blauwsel Trien
- Volksverhaal Koe van Hillegem
- 972 (oudste vermelding van gemeente)
- Burcht van Herzele
- Volksverhaal Klokfontein

Lijst erfgoed in de podcast:

- Danseres Mistinguett
- Burcht van Herzele
- Volksverhaal Koe van Hillegem
- Heilige Livinus

Herzele erfgoedquiz:

1. **Hoe zat het nu juist met Mistinguett, of zullen we zeggen Jeanne Bourgeois?**
 - a) De moeder van Jeanne Bourgeois kwam uit Hillegem.
 - b) De vader van Jeanne Bourgeois was een borsbekenaar.
 - c) De burgemeester van Herzele was smoorverliefd op haar.
2. **Waarom bouwden de heren van Herzele een burcht?**
 - a) Bescherming tegen aanvallen van woestelingen en bandieten.
 - b) Een dak boven hun hoofd bij storm en onweer.
 - c) Een buitenverblijf voor in de zomer.
3. **Wat is er met de stenen van de burcht van de heren van Herzele later gebeurd?**
 - a) Er zijn huizen mee gebouwd.
 - b) Ze waren de bouwstenen voor de kerk van Hillegem.
 - c) Ze dienden voor het station van Herzele.
4. **Wat bleef er op het einde nog van de burcht over?**
 - a) De poort.
 - b) De toren.
 - c) De stallen.
5. **De inwoners van Hillegem hebben een bijnaam. Welke?**
 - a) Smikkelaars.
 - b) Grazers.
 - c) Lekkers.
6. **Wat was het probleem met de kerk van Hillegem?**
 - a) De kerktoren stond scheef.
 - b) Er groeide gras in de dakgoot.
 - c) De kerk was te klein voor alle gelovigen.
7. **Hoe hebben de Hillegemenaren het opgelost?**
 - a) Ze takelden een koe in de dakgoot die al het gras op 'lekte'.
 - b) Eénmaal per jaar kwam er een alpinist-tuinman helemaal uit Zwitserland. Hij klom in de dakgoot met zijn grasmachine en reed het gras netjes af.
 - c) Het kerkdak werd door een vliegtuigje bespoten met onkruidverdelger.
8. **Welke mirakels heeft de heilige Livinus volgens de legendes verricht?**
 - a) Een kreupele laten lopen en een dove laten horen.
 - b) Over het water lopen en daarna het water in wijn veranderen.
 - c) Een dode tot leven wekken en een blinde laten zien.
9. **Wat deden de Germanen met de heilige Livinus?**
 - a) Ze gooiden hem voor de leeuwen.
 - b) Ze hakten zijn hoofd eraf.
 - c) Ze hingen hem op aan de hoogste boom in herzele.
10. **Welk dorp is naar de heilige Livinus vernoemd?**
 - a) Sint-Lievens-Esse.
 - b) Ressegem.
 - c) Sint-Antelinks.

Herzele antwoorden:

1. De vader van Jeanne Bourgeois was een borsbekenaar.
2. Bescherming tegen aanvallen van woestelingen en bandieten.
3. Er zijn huizen mee gebouwd.
4. De poort.
5. Lekkers.
6. Er groeide gras in de dakgoot.
7. Ze takelden een koe in de dakgoot die al het gras op 'lekte'.
8. Een dode tot leven wekken en een blinde laten zien.
9. Ze hakten zijn hoofd eraf.
10. Sint-Lievens-Esse.

Erfgoed vanuit de lucht:

YouTube

Zottegem

Zottegem

Lijst erfgoed op de prent:

Prins
Carnaval

Lamoraal
graaf van
Egmont

Wippel-
paardjes

Kasteel
Breivelde

en verder:

- Lourdesgrot in Grotenberge
- Handschoennijverheid
- Jan De Lichte
- Art Deco
- Bloementapijt
- Halswervel
- De klok
- Archeocentrum Velzeke
- Erfgoedboom op Vollanderkouter
- Bierbrouwerij
- Textielbedrijf Sanitary
- Egmontkasteel

Lijst erfgoed in de podcast:

- Bloemtapijt
- Textielbedrijf Sanitary
- Archeocentrum Velzeke
- Jan De Lichte
- De wippelpaardjes
- Reuzen: Cambrinus en Cambrina
- Carnaval
- Lamoraal graaf van Egmont
- Handschoennijverheid
- Art Deco
- Domein Breivelde

Zottegem erfgoedquiz:

1. De bloementapijten die sinds 1985 op de markt worden aangelegd bestaan uit heel veel bloemen. Het zijn er zeker ...
a) 30 000. b) 300 000. c) 3 000 000.
2. Wat maakten ze bij de 'Sanitary Underwear Company' van Joseph Schokaert?
a) Ondergoed en pyjama's voor dames en heren.
b) Handschoenen voor dames en heren.
c) Wippelpaardjes voor kinderen en volwassenen.
3. Wat kan je vinden in het PAM?
a) PAM is de afkorting van Parochiaal Amateur Modelbouwcentrum. Je vindt er modeltreinen in alpenlandschappen van papier-maché.
b) Provinciaal Archeologisch Museum. Je vindt er voorwerpen uit de prehistorie en de Gallo-Romeinse tijd.
c) Politiek Anders en Mooier. De nieuwe politieke partij van Zottegem!
4. Wie heeft Jan De Lichte uiteindelijk verraden?
a) Zijn ontrouwe kompanen. b) Zijn eigen misdadigersfamilie.
c) Een blaffende hond.
5. De wippelpaardjes zijn onlosmakelijk verbonden met het reuzenpaar van de bierbrouwers. Hoe heet dat paar?
a) Cambrinus en Cambrina. b) Egmont en Hoorn.
c) Cornelius en cornelia.
6. Wat doet de burgemeester aan het begin van is het carnaval in Zottegem?
a) Hij test de wippelpaardjes.
b) Hij waarschuwt de feestvierders voor openbare dronkenschap.
c) Hij overhandigt de stadsleutel aan Prins Carnaval.
7. In welke kerk ligt Lamoraal graaf van Egmont begraven?
a) De Sint-Pietersbanden en Heilige Berlindiskerk.
b) De Sint-Martinuskerk. c) De OLV-Hemelvaartkerk.
8. Wie maakten al de handschoenen uit de nijverheid in Zottegem?
a) Thuiswerksters. b) Engelse gastarbeiders.
c) De nonnen van het klooster in Sint-Maria-Oudenhove.
9. In Zottegem vind je aan de rand van de stad veel mooie huizen in een bepaalde bouwstijl. Hoe heette die stijl ook weer?
a) Art nouveau. b) Art deco. c) Nieuwe zakelijkheid.
10. Wat is er zo bijzonder aan de Lourdesgrot bij de kerk in Grotenberge?
a) De grot is steen voor steen uit Lourdes naar hier gebracht.
b) De grot wordt verlicht met meer dan duizend kerstlichtjes.
c) De grot is namaak en opgetrokken uit cement.

Zottegem antwoorden:

1. 300 000.
2. Ondergoed en pyjama's voor dames en heren.
3. Provinciaal Archeologisch Museum. Je vindt er voorwerpen uit de prehistorie en de Gallo-Romeinse tijd.
4. Een blaffende hond.
5. Cambrinus en Cambrina.
6. Hij overhandigt de stadsleutel aan prins carnaval.
7. De OLV-Hemelvaartkerk.
8. Thuiswerksters.
9. Art deco.
10. De grot is namaak en opgetrokken uit cement.

Erfgoed vanuit de lucht:

YouTube

Zwalm

Lijst erfgoed op de prent:

Vinkemolen

Waterkers-
teelt

Ijzersmederij
in
IJzerkotmolen

Paarden-
ommegang

en verder:

- Watermolens
- Zwalmbeek
- Sint-Dionysiuskerk
- Sint-Mattheuskerk Munkzwalm
- Geuteling
- Sint-Denijskerk
- Sint-Denijs-Boekel
- Miraculeus beeld Onze-Lieve-Vrouw met kind
- De Zwalmfanfare

Lijst erfgoed in de podcast:

- Zwalmbeek
- Watermolens
- Sint-Denijskerk
- Sint-Denijs-Boekel
- Paardenomwegang Rozebeke
- Sint-Dionysiuskerk, Roborst
- Sint-Mattheuskerk, Munkzwalm
- Miraculeus beeld Onze-Lieve-Vrouw met kind

Zwalm erfgoedquiz:

- De Zwalmbeek is ideaal voor het kweken van ...**
a) Zalm. b) Waterkers. c) Zoetwaterwier.
- De zwalmbeek leverde ook energie. Op welke manier?**
a) Door de vele watermolens.
b) Door de stuwdammen die in de beek zijn gebouwd.
c) Langs de beek kon men hout en steenkool aanvoeren voor de lokale bakovens
- De ijzerkotmolen werd voor heel verschillende zaken gebruikt. Waarvoor werd de molen niet gebruikt.**
a) Om olie uit zaden te persen. b) Om ijzer en koper te bewerken.
c) Om postzegels te drukken.
- In de zwalmolen werd dan weer chicorei vermalen. Dat was ...**
a) Een vervangmiddel voor koffie b) Een vervangmiddel voor tabak.
c) Een vervangmiddel voor zeemvellen.
- De vinkemolen in Sint-Denijs-Boekel is de jongste molen. Voordien stond hij in Oosterzele. Wat is er toen mee gebeurd?**
a) De molen is afgebrand. b) De molen is tijdens een storm omgewaaid.
c) De molen is bij een overstroming weggespoeld.
- De Heilige Dionysus stierf op niet zo een prettige manier.**
a) Hij werd door de Romeinen voor de leeuwen gegooid. Daarom wordt hij vaak afgebeeld met een leeuw aan zijn voeten.
b) Hij werd door de Galliërs onthoofd. Daarom wordt hij vaak afgebeeld met zijn hoofd in zijn handen.
c) Hij werd door de Germanen opgehangen. Daarom wordt hij vaak afgebeeld met een touw om zijn nek.
- Roborst heeft ook een Dionysuskerk. De toren van die kerk is iets speciaals.**
a) Hij is meer dan honderd meter hoog. b) Hij staat scheef.
c) Hij is niet vierkant maar achthoekig.
- Tijdens de paardenomwegang in Rozebeke vragen de ruiters samen met hun paarden bescherming tegen ...**
a) De pest en andere ziektes. b) Storm en hagel.
c) Ratten en muizen.
- In Rozebeke waren ze blij met hun Mariabeeld dat wonderen kon verrichten.**
a) Ze bouwden een museum voor het beeld.
b) Ze verstopten het beeldje als er vreemdelingen in het dorp kwamen.
c) Ze leenden het beeld uit en verhuurden het tijdens epidemies.
- De laatste keer dat het Mariabeeld iemand op wonderlijke manier genas was ...**
a) 10 jaar geleden. b) 100 jaar geleden. c) 1000 jaar geleden.

Zwalm antwoorden:

1. Waterkers.
2. Door de vele watermolens.
3. Om postzegels te drukken.
4. Een vervangmiddel voor koffie.
5. De molen is tijdens een storm omgewaaid.
6. Hij werd door de Galliërs onthoofd. Daarom wordt hij vaak afgebeeld met zijn hoofd in zijn handen.
7. Hij is niet vierkant maar achthoekig.
8. De pest en andere ziektes.
9. Ze leenden het beeldje uit en verhuurden het tijdens epidemies.
10. 100 Jaar geleden.

Erfgoed vanuit de lucht:

YouTube

Kruisem

Kruisem

Lijst erfgoed op de prent:

Rieten reus
Wannes Laps

Ouwegemse
fluitjes

Europees
Cartoon
Centrum

Gulden
Eifeesten

en verder:

- Hanenzetten
- Mandenvlechters
- Sint-Jan-Baptistkerk Ouwegem
- Sint-Eligiuskerk Kruishoutem
- Kasteel Aaishove
- Schietsjampettermolen
- Schoenenmuseum 'Shoes or No Shoes'
- Kouters

Lijst erfgoed in de podcast:

- Ouwegemse fluitjes
- Gulden Eifeesten
- Hanenzetten
- Schietsjampettermolen
- Schoenenmuseum 'Shoes or No Shoes'

Kruisem erfgoedquiz:

- Wannen zijn manden gemaakt van ...**
a) Wilgentakken. b) Stro. c) Twijgen van de populier.
- Wat was de naam van iemand die wannen hersteld?**
a) Een wanneman. b) Een wannefikser
c) Een wannelapper.
- De heemkundige kring maakte een reus ter ere van de mandenvlechters. Hoe lang hebben ze aan die reus gewerkt?**
a) Een maand. b) Een jaar. c) Tien jaar.
- Een OuwegemsFluitje heeft alles te maken met de trinitariërs. Wat was er zo bijzonder aan hen?**
a) Het waren hele goede muzikanten.
b) Ze zamelden geld in en kochten daarmee christelijke slaven vrij van de Saracenen.
c) Andere kloosterorden maken kaas en brouwen bier. De trinitariërs maken heel lekker snoep.
- Kruisem was vroeger beroemd om zijn ...**
a) Aardappelen. b) Kippen. c) Eieren.
- Bij het hanenzetten gaat het er om welke haan ...**
a) Het meeste kraait. b) Het luidste kraait. c) Het langst blijft zitten.
- Naar wat kan je gaan kijken in het museum het SoNS?**
a) Het is een museum over de geschiedenis van Kruisem.
b) Het is een schoenenmuseum.
c) Hier vindt je de mooiste schilderijen van de beroemde zingemse schilder Alfons Sons.
- Meer dan vijftig jaar geleden werd in Kruishoutem het eerste ... festival georganiseerd.**
a) Cartoonfestival. b) Ballonenfestival. c) Tangofestival.
- Welke kerken staan in Kruisem?**
a) De Sint-Rochuskerk en de Sint-Godelievekerk.
b) De Sint-Jan-Baptistkerk en de Sint-Eligiuskerk.
c) De Sint-Vincentiuskerk en de Onze-Lieve-Vrouwkerk.
- De Schietsjampettermolen kreeg zijn naam omdat ...**
a) Een ijverige veldwachter wilde voorkomen dat de molen zonder vergunning werd opgetrokken en schoot daarbij in de lucht.
b) Karel Schietsjampetter was de eerste molenaar van de grote molen.
c) De naam werd gekozen door de gemeenteraad. Niemand die nog weet waarom.

Kruisem antwoorden:

1. Wilgentakken.
2. Een wannelapper.
3. Een jaar.
4. Ze zamelden geld in en kochten daarmee slaven vrij.
5. Eieren.
6. Het meeste kraait.
7. Het is een schoenenmuseum.
8. Cartoonfestival.
9. De Sint-Jan-Baptistekerk en de Sint-Eligiuskerk.
10. Een ijverige veldwachter wilde voorkomen dat de molen zonder vergunning werd opgetrokken en schoot daarbij in de lucht.

Erfgoed vanuit de lucht:

Gulden Eifeesten (2025)

Wortegem - Petegem

Wortegem-Petegem

Lijst erfgoed op de prent:

Peetje
Knickers

Hambos-
museum

Fietsende
fanfare

en verder:

- Citroenjenever
- Huttegemse eend
- Golfsport
- Sint-Rochusprocessie
- Gwijde van Dampierre
- Scheldemeersen
- Noveenprocessie
- Meidoorn met lintjes
- Domein de Ghellinck
- Boonzackmolen
- Nieuw Kasteel Petegem

Lijst erfgoed in de podcast:

- Scheldemeersen
- Gwijde van Dampierre
- Domein de Ghellinck
- Oud Kasteel Petegem
- Boonzackmolen
- Peetje Knickers
- Noveenprocessie
- Golf- & Countryclub
- Citroenjenever
- Hambosmuseum
- De Sint Rochus-Processie

Wortegem-Petegem erfgoedquiz:

- Hoe ontstonden de Scheldemeersen?**
 - Door de bouw van een dam verder op de Schelde. Het water kon niet meer weg en vormde een moeras.
 - Zowat elke winter overstroomde de Schelde en zo ontstond moerasgebied.
 - De donkere middeleeuwen waren ook de natte middeleeuwen. De zomerregens zetten alles onder water!
- Wat was de naam van de eend die graag in de Scheldemeersen verbleef?**
 - De Huttegemse eend.
 - De Zottegemse eend.
 - De averechtse eend.
- Graaf Gwijde van Dampierre wilde graag een prachtig buitenverblijf bouwen, maar zijn vrouw had een beter idee ...**
 - Ze wou dat hij zijn centen spaarde voor hun pensioen.
 - Ze wou dat hij zijn geld investeerde in een molen. Dat bracht nog iets op.
 - Ze wou dat hij een abdij stichtte. Dan was hun plaats in de hemel verzekerd!
- Het 'nieuwe' kasteel heeft een bewogen geschiedenis.**
 - De zompige ondergrond was niet geschikt. De toren zakte weg en stortte in.
 - Het raakte zwaar beschadigd in de twee wereldoorlogen en brandde ook af.
 - Het raakte nooit helemaal klaar. De eigenaar moest het verkopen. Het werd dan maar afgebroken en met de stenen werd de sporthal gebouwd.
- Wat gingen de schippers aan Peetje Knickers vragen?**
 - Een goede visvangst.
 - Een behouden tocht over de Schelde.
 - Een westenwind zodat ze konden varen met wind in de zeilen.
- Wat stond er op de plaats waar nu de boonzackmolen staat?**
 - Een houten molen waar nu niets meer van terug te vinden is
 - Een kasteel.
 - Een klein kapelletje.
- Hoe lang wordt aan het kapelletje van Onze-Lieve-Vrouw-Ten-Doorn in Moregem tijdens de noveenprocessie gebeden?**
 - 7 dagen.
 - 9 Dagen.
 - 11 Dagen.
- De Egyptenaren speelden al een soort golfspel, maar het spel zoals we het nu kennen werd ontwikkeld in ...**
 - Hongarije.
 - Denenmarken.
 - Schotland.
- Als je op café een 'Wortegemse' besteld, krijg je een ...**
 - Koffie met slagroom en chocoladeschilfers.
 - Citroenjenever.
 - Donkerblond biertje van hoge gisting.
- Naar welke heilige is de jaarlijkse processie in Wortegem-Petegem vernoemd?**
 - Sint-Rochus.
 - Sint-Eligius.
 - Sint-Augustinus.

Wortegem-Petegem antwoorden:

1. Zowat elke winter overstroomde de schelde en zo ontstond een zompig moerasgebied.
 2. De Huttegemse eend.
 3. Ze wou dat hij een abdij stichtte. Dan was hun plaatsje in de hemel verzekerd!
 4. Het raakte zwaar beschadigd in de twee wereldoorlogen en brandde nadien ook nog af.
 5. Een behouden tocht over de Schelde.
 6. Een houten molen waar nu niets meer van terug te vinden is.
 7. 9 Dagen lang gebeden.
 8. Schotland.
 9. Citroenjenever.
 10. Sint-Rochus.
-

Erfgoed vanuit de lucht:

Kluisbergen

Kluisbergen

Lijst erfgoed op de prent:

Kunstenaarsdorp
Kwaremont

Geiten-
keuring

Molen
De Hotond

Megalieten
Peetje en Meetje

en verder:

- Sint-Corneliuskerk Ruien
- Sint-Jan-in-de-Oliekerk Zulzeke
- Kasteel Calmont
- Hellingen met kasseien
- Kluzenaarshuisjes Kluisbos
- Elektriciteitscentrale Ruien
- Oud Gemeentehuis Berchem
- Ronde van Vlaanderen

Lijst erfgoed in de podcast:

- Hellingen met kasseien
- Geitenkeuringen
- Peetje en Meetje
- Oud gemeentehuis Berchem
- Kasteel Calmont
- Elektriciteitscentrale Ruien
- Ontploffing van de torens - 3 juni 2017
- Kluzenaarshuisjes Kluisbos

Kluisbergen erfgoedquiz:

1. **Wie legde meer dan 2000 jaar geleden de oorspronkelijke kasseiwegen aan?**
a) De vikingen. b) De Germanen. c) De Romeinen.
2. **Waarom werden in de 18de eeuw de vervallen wegen terug hersteld?**
a) Het hielp de rondreizende handelaars.
b) Er konden wielervedstrijden worden georganiseerd.
c) Zo konden de boeren makkelijker naar hun velden en akkers.
3. **Honderd jaar geleden werd er veel reclame gemaakt voor het houden van geiten. Dat was een antwoord op ...**
a) Een veestapel van koeien en varkens gaf te veel stikstof af. Bij geiten is dat veel minder.
b) Geiten waren een antwoord op de armoede in de streek.
c) Geiten waren prima wakers tegen rondtrekkende rovers.
4. **Peetje en Meetje zijn ...**
a) Het oudste koppel in kluisbergen. b) Grote zwerfkeien in het kluisbos.
c) De twee belangrijkste molens van kluisbergen
5. **Waar vergaderde de gemeenteraad voor er een gemeentehuis was?**
a) In de herberg of op café. b) In de kerk.
c) Bij de burgemeester thuis.
6. **Wat gebeurde met het tweede kasteel in de buurt van Kasteel Calmont?**
a) Tijdens een onweer is de bliksem ingeslagen en is het kasteel afgebrand.
b) Op het einde van de tweede wereldoorlog hebben de duitser de bommen die er lagen, tot ontploffing gebracht.
c) Het is afgebroken en met de stenen werd de sporthal gebouwd.
7. **In Ruien stond tot zo een tien jaar geleden de grootste ...**
a) De grootste manege (paardenstal) van het land.
b) De grootste windmolen van het land.
c) De grootste elektriciteitscentrale van het land.
8. **Waarvoor werden de kleine huisjes in de buurt van Kwaremont gebruikt?**
a) Ze werden gebruikt door mensen die zich wilden afzonderen.
b) Ze werden gebruikt door de houthakkers die in het kluisbos werkten.
c) Ze werden gebruikt als vakantiehuizen.
9. **Later werd Kwaremont een ...**
a) Plek voor natuurliefhebbers omwille van de vele bijzondere insectensoorten.
b) Een kunstenaarsdorp. c) Een bedevaartsoord.
10. **Gerarda denkt dat ze weet waar de naam 'Kluis'bergen vandaan komt.**
a) In Kluisbergen ben je zo veilig als in een bankkluis.
b) Joris Kluis, de eerste bewoner van de berg, gaf zijn naam aan de gemeente.
c) Door de 'kluzenaars'huizen.

Kluisbergen antwoorden:

1. De Romeinen.
2. Het hielp de rondreizende handelaars.
3. Geiten waren een antwoord op de armoede in de streek.
4. Grote zwerfkeien in het Kluisbos.
5. In de herberg of op café.
6. Op het einde van de tweede wereldoorlog hebben de Duitsers de bommen die er lagen tot ontploffing gebracht.
7. De grootste elektriciteitscentrale van het land.
8. Ze werden gebruikt door mensen die zich wilden afzonderen.
9. Een kunstenaarsdorp.
10. Door de 'kluizenaars' huisjes.

Erfgoed vanuit de lucht:

YouTube

Ronse

Lijst erfgoed op de prent:

Art Deco

Bommelsfeesten

Stadhuis

Fiertel

en verder:

- Textielnijverheid
- Sint-Hermesbasiliek
- Muziekbos
- Sint-Martinuskerk
- Cypriaan De Rore
- Angeleki de Naaister

- Manse de Spinster
- Staf de Wever
- Ephrem de Beiaardier
- Boshyacinten
- Picturale

Lijst erfgoed in de podcast:

- Sint-Hermes
- De Fiertelommegang
- De Bommelsfeesten
- De Reuzen

- Sint-Martinuskerk
- Art Deco
- Textielnijverheid
- Muziekbos

Ronse erfgoedquiz:

- Het verhaal van de Sint-Hermesbasiliek begint niet in Ronse, maar in ...**
a) Rotterdam. b) Rome. c) Rochefort.
- Wat is de 'fiertel' in de Fiertelommegang?**
a) Het is een kist, een schrijn, met de relieken van de Sint-Hermes.
b) De Fiertels zijn de mannen en vrouwen die het schrijn rondragen.
c) De Fiertel is een ongeneeslijke geestesziekte.
- De bommelfeesten zijn al heel oud. We moeten hun oorsprong zoeken bij ...**
a) De Egyptenaren. b) De Romeinen. c) De Germanen.
- Wie zijn Staf De Wever, Angeleki De Naaister, Manse De Spinster, Ephrem De Beiaardier en Max De Zot van Ronse?**
a) Het zijn personages in een oude legende over het ontstaan van Ronse.
b) Het zijn namen van bekende cafés rond de markt in Ronse.
c) Het zijn de namen van de reuzen van Ronse.
- Wanneer kreeg Ronse zijn stadsrechten?**
a) 1240. b) 1830. c) 1968.
- Er is de nieuwe Sint-Martinuskerk en de oude Sint-Martinsukerk. De oude kerk werd niet meer gebruikt maar wel als**
a) Houtzagerij, cinema, garage en winkelcentrum.
b) Brandweerkazerne, dancing en schaatsbaan.
c) Manege, sporthal, snookerhal en woonzorgcentrum.
- In Ronse vind je veel mooie huizen die gebouwd zijn tussen de twee wereldoorlogen in een specifieke bouwstijl. Hoe heette die stijl ook alweer?**
a) Art nouveau. b) Art deco. c) Nieuwe Zakelijkheid.
- Waar kwam het geld vandaan waarmee men zo een chique huizen kon bouwen?**
a) Handel in koeien en paarden. b) Handel in stoffen en textiel.
c) Handel in kolen.
- Waar komt de naam 'muziekbos' vandaan?**
a) 'Muz' is het keltische woord voor moeras.
b) Het muziekbos kreeg zijn naam door een fanfare die er in verloren liep. Ze zijn nooit meer terug gevonden, maar soms kan je hen horen spelen.
c) De bomen in het muziekbos leveren ideaal hout voor blokfluiten en hobo's.
- In het muziekbos staat een toren. Wat is de naam van die toren?**
a) De boerentoren. b) De violentoren. c) De geuzentoren.

Ronse antwoorden:

1. Rome.
2. Het is een kist, een schrijn, met de relieken van de Sint-Hermes.
3. Germanen.
4. Het zijn de namen van de reuzen van Ronse.
5. 1240.
6. Houtzagerij, cinema, garage en winkelcentrum.
7. Art deco.
8. Handel in stoffen en textiel.
9. 'Muz' is het keltische woord voor moeras. Waarschijnlijk heeft het daar mee te maken.
10. De Geuzentoren.

Erfgoed vanuit de lucht:

Maarkedal

10

Maarkedal

Lijst erfgoed op de prent:

Ruiter-
ommegang

Ex-voto's

Omer Wattez

Driekoningenfeesten

en verder:

- Valerius De Saedeleer
- Koninklijke Bierfluiters
- Spichtenbergtunnel
- Acht kapelletjes van Zeven Weeën
- Drievuldigheidsboom Kerkem
- Kasseistrook
- Sint-Vincentiuskapel
- Boshyacinten

Lijst erfgoed in de podcast:

- Drievuldigheidsboom Kerkem
- Spichtenbergtunnel
- Koninklijke Bierfluiters
- Vier Ruitersommegangen
- Omer Wattez
- Maarkebeek
- Kasseistrook
- Boshyacinten
- Acht kapelletjes van Zeven Weeën
- Sint-Vincentiuskapel

Maarkedal erfgoedquiz:

1. **Wat is er zo bijzonder aan de Drievuldigheidsboom?**
 - a) Hij bracht drie soorten fruit voort: appels, peren en kersen.
 - b) Hij had drie stammen.
 - c) Hij is driehonderd jaar oud.
2. **De Duitse bezetters gebruikten de Spichtenbergtunnel tijdens de Tweede Wereldoorlog als ...**
 - a) Schuilplaats bij bombardementen.
 - b) Ze kweekten er champignons.
 - c) Ze verborgen er hun speciale bommen v1 en v2.
3. **Wat is de naam van de bijzondere fanfare van het dorpje Louise-Marie?**
 - a) De vrolijke blazers.
 - b) De koninklijke bierfluiters.
 - c) De keizerlijke pintjespakkers.
4. **Wat zijn nog bekende feesten in Maarkedal?**
 - a) De pensenkermis en de processie van de Heilige Hidegard.
 - b) Het Boogschiettoernooi en Carnaval.
 - c) De Ruitersommegangen en het Driekoningenzingen.
5. **Wie waren Omer Wattez en Valerius De Saedeleer?**
 - a) Een schrijver en een schilder.
 - b) Een wielrenner en een voetballer.
 - c) Twee beroemde burgemeesters van Maarkedal.
6. **Waar komt de naam Maarkedal vandaan?**
 - a) Ridder Mark van Dalle, heer over deze streek in de middeleeuwen.
 - b) De Maarkeberg is hier vlakbij.
 - c) Het dal van de Maarkebeek.
7. **Wie heeft er lang geleden de oorspronkelijke kasseiwegen aangelegd?**
 - a) De Vikingen.
 - b) De Galliërs.
 - c) De Romeinen.
8. **Een andere naam voor de boshyacint is ...**
 - a) Parse sokken.
 - b) Blauwe kousjes.
 - c) Purperen klokjes.
9. **Hoeveel kapelletjes van de zeven weeën zijn er?**
 - a) Zes.
 - b) Zeven natuurlijk.
 - c) Acht.
10. **Hoe heten de wassen beeldjes van een lichaamsdeel die door bedevaarders werden gebruikt om duidelijk te maken waar het probleem zat?**
 - a) Ex-voto's.
 - b) Ex-flippo's.
 - c) Ex-vivo's.

Maarkedal antwoorden:

1. Hij had drie stammen.
2. Schuilplaats bij bombardementen
3. De Koninklijke Bierfluiters.
4. De Ruiterommegangen en het Driekoningenzingen.
5. Een schrijver en een schilder.
6. Het dal van de Maarkebeek.
7. De Romeinen.
8. Blauwe kousjes.
9. Acht.
10. Ex-voto's.

Erfgoed vanuit de lucht:

YouTube

De 7 weeën van Maria zijn of Onze-Lieve-Vrouw van Smarten is:

1. De profetie van Simeon in de Tempel, hij kondigt aan dat Jezus de Messias is en zal sterven voor zijn volk.
2. De vlucht naar Egypte.
3. Het zoekraken van Jezus in de Tempel.
4. Ontmoeting van Maria met Jezus op weg naar de Calvarieberg.
5. Maria staat onder Jezus' kruis.
6. Maria omhelst Jezus' dode lichaam na de kruisafneming.
7. Jezus wordt begraven.

Brakel

Lijst erfgoed op de prent:

Brakelhoeven

Toepkapel

Walmke Brand

**Medisch-Historisch
Museum Hieremias
Triverius Brachelius**

en verder:

- Uitkijktoren van Brakel
- Geutelingen
- Bronnengemeente
- Heilige Apollonia
- Sint-Sebastiaan Ruitersweg

- Bakoven
- Verrebekemolen
- Mijnerwerkerspad
- Boshyacinten

Lijst erfgoed in de podcast:

- Geutelingen
- Walmke Brand
- De paardenomgangingen
- Mijnerwerkerspad
- Toepkapel

- Uitkijktoren van Brakel
- Het museum van Hieremias Triverius Brachelius
- Brakelhoeven

Brakel erfgoedquiz:

- Hoe heten de pannenkoekjes gebakken ter ere van de Heilige Apollonia?**
a) Mattentaarten. b) Geutelingen. c) Tompoes.
- Welk dorp is beroemd geworden met dit gebakje?**
a) Elst. b) Parike. c) Everbeek.
- In parike ontsteken ze na de donkere dagen een vuur als antwoord op de 'tonnekesbrand' in geraardsbergen. Hoe heet dat lentevuur?**
a) Walmke Brand. b) Stekskesbrand. c) Vuurkebrand.
- Waar komt die bijzondere naam vandaan?**
a) De brandstapel wordt aangestoken met benzine. Dat geeft een scherpe en stinkende walm af.
b) De brandstapel is opgebouwd uit mutsaarts (dat zijn bussels hout) met daaromheen rietstengels. Dat riet is niet droog en zo stijgen bij het branden dikke rookwalmen op.
c) De eerste brandstapel werd aangestoken door Pieter Walm. Hij heeft zijn naam aan het vuur gegeven.
- Tijdens de paardenomgangingen in Nederbrakel en Michelbeke worden paarden en ruiters gezegend met het relikwie van ...**
a) Sint-Elooi. b) Sint-Pieter. c) Sinterklaas.
- Spoorlijn 82 is nu de kortste spoorlijn van België. Vroeger was ze veel langer en liep ze helemaal tot in Henegouwen. Wat werd er vooral vervoerd?**
a) Groenten en fruit. b) Paarden. c) Mijnerwerkers.
- De Toepkapel is gebouwd omdat de pastoor een belofte had gedaan. Wat had hij beloofd?**
a) Tijdens de Eerste Wereldoorlog beloofde de pastoor dat als er geen bommen en granaten zouden vallen op Sint-Jozef-Brakel, hij een kapel zou oprichten.
b) De pastoor beloofde een kapel te bouwen als zijn favoriet, Eddy Merckx, de ronde van Vlaanderen zou winnen.
c) De pastoor had gewed met de brugmeester: als er ooit een man op de maan zou staan, zou de pastoor een kapel bouwen. En dat gebeurde in 1969.
- Op de uitkijktoren kan je bij goed weer ver kijken. Helemaal tot ...**
a) Antwerpen. b) De kust. c) Parijs.
- De naam van het natuurdomein het 'burreken' verwijst naar de vele ...**
a) Boeren in de streek b) Beuken in het bos
c) Bronnen op het domein
- Hoeveel eieren legt een Brakelhoeven gemiddeld per jaar?**
a) 12. b) 100. c) 175.

Brakel antwoorden:

1. Geutelingen.
 2. Elst.
 3. Walmke Brand.
 4. De brandstapel is opgebouwd uit mutsaarts (dat zijn bussels hout) met daaromheen rietstengels. Dat riet is niet droog en zo stijgen bij het branden dikke rookwalmen op.
 5. Sint-Pieter.
 6. Mijnwerkers.
 7. Tijdens de Eerste Wereldoorlog beloofde de pastoor dat als er geen bommen en granaten zouden vallen op Sint-Jozef-Brakel, hij een kapel zou oprichten.
 8. Antwerpen.
 9. Bronnen op het domein.
 10. 175.
-

Erfgoed vanuit de lucht:

Horebeke

12 Horebeke

Lijst erfgoed op de prent:

Vincent van Gogh

Nieuwe Kerk van Korsele

Hoogkoutermolen

Abraham Hans

en verder:

- Kerkhof Korsele
- Treurbeuken
- De Geuzenhoek
- Gemeentehuis Sint-Maria-Horebeke
- Parochiekerk Sint-Kornelis
- 't Burreken
- Pastorij Sint-Maria-Horebeke
- Processie in Sint-Kornelis-Horebeke

Lijst erfgoed op de podcast:

- De Geuzenhoek
- Kerkhof Korsele
- Abraham Hans
- Vincent van Gogh
- Hoogkoutermolen

Horebeke erfgoedquiz:

1. Tijdens de godsdienstoorlogen in de 16de eeuw trokken de protestanten zich terug in de bossen en noemden zichzelf ...
a) Bosschavuiten. b) Bosgeuzen. c) Boskapoenen.
2. Het protestantse kerkhof van Korsele is beroemd om zijn ...
a) Eeuwenoude eik.
b) Prachtige populier.
c) Onverwoestbare treurbeuk.
3. Abraham Hans schreef wel 800 verhalen voor kinderen.
a) Vlaamse filmpjes. b) Kareltsjes. c) Hansjes.
4. Waar kan je alles te weten komen over Abraham Hans?
a) In het protestants museum Geuzenhoek.
b) In het provinciaal museum Horebeke.
c) In het koninklijk museum Abraham Hans.
5. Er is nog een andere 'wereldberoemde' kunstenaar die een band heeft met Horebeke.
a) Pieter Breughel. b) Pablo Picasso. c) Vincent Van Gogh.
6. Waarom kwam deze kunstenaar naar Horebeke?
a) Hij twijfelde aan zijn eigen kunnen en vroeg advies aan een vriend.
b) Hij hoorde over de prachtige landschappen en wilde die graag schilderen.
c) Hij was verdwaald op weg naar het zuiden.
7. Vroeger kwamen er veel bedevaarders naar de parochiekerk Sint-Kornelis. De Heilige Kornelis werd vooral aanbeden voor ...
a) Hulp bij hartkwalen en liefdesverdriet.
b) Hulp bij zenuwziekten en stuipen.
c) Hulp bij breuken en verstuikingen.
8. Wat betekent 'herbestemmen'?
a) Een gebouw gebruiken voor iets anders dan waarvoor het gebouwd is.
b) Extra ruimtes toevoegen aan een gebouw.
c) De richting van een gebouw veranderen: voorkant wordt achterkant en achterkant wordt voorkant.
9. Wie woonde vroeger in de pastoorswoning?
a) De bisschop. b) De deken. c) De onderpastoor.
10. Hoe wordt de Hoogkoutermolen nog genoemd?
a) De reus van Horebeke.
b) De meester van de Geuzenhoek.
c) De windvanger van Korsele.

Horebeke antwoorden:

1. Bosgeuzen.
2. Onverwoestbare treurbeuk.
3. Hansjes.
4. In het protestants museum geuzenhoek.
5. Vincent Van Gogh.
6. Hij twijfelde aan zijn eigen kunnen en vroeg advies aan een vriend.
7. Hulp bij zenuwziekten en stuipen.
8. Een gebouw gebruiken voor iets anders dan waarvoor het gebouwd is.
9. De deken.
10. De reus van Horebeke.

Erfgoed vanuit de lucht:

YouTube

Oudenaarde

Lijst erfgoed op de prent:

Oudenaards wandtapijt

Hanske de Krijger

Archeopark van Ename

Stadhuis

en verder:

- Adriaan Brouwer
- Aankomst Ronde van Vlaanderen
- 'Bril' van Oudenaarde
- Centrum Ronde van Vlaanderen
- Museum Oudenaarde MOU
- Oudenaards bruin bier
- Keizer Karel
- Sint-Walburgakerk
- Jotie T'Hooft

Opgelet! Naast het erfgoed van Oudenaarde bevat de prent ook een samenvatting van het erfgoed in de Vlaamse Ardennen.

Lijst erfgoed in de podcast:

- Stadhuis
- Hanske De Krijger
- Museum Oudenaarde MOU
- Wandtapijten
- 'Bril' van Oudenaarde
- Archeopark Ename
- Adriaan Brouwer
- Oudenaards bruin bier
- Jotie 't Hooft
- De Ronde Van Vlaanderen

Oudenaarde erfgoedquiz:

- In het stadhuis van oudenaarde vind je een museum. Hoe heet dat museum?**
a) Het MOU. b) Het wauw! c) Het stadsmuseum.
- De wandtapijten die je in het museum kan bewonderen dienden niet alleen als decoratie maar ook als ...**
a) Isolatie. Ze hielpen de koude buiten te houden.
b) Betaalmiddel. Vooral in de handel met het oosten.
c) Boek. Hele verhalen werden in een tapijt verweven. Een beetje een stripverhaal aan de muur.
- Om te bewijzen dat een wandtapijt van goede kwaliteit was werd het wapenschild van Oudenaarde op genaaid. Hoe zag dat er uit?**
a) Rood met witte stippen en een bril.
b) Geel met rode strepen en een bril.
c) Blauw met zwarte ruiten en een bril.
- Wat heeft Oudenaarde toch met brillen? Er wordt gezegd dat de 'bril' in het logo van Oudenaarde afkomstig is van een wat raar geschreven letter ...**
a) Uu b) Oo c) Aa
- Anderen zeggen dat het te maken heeft met de stadswachter die keizer karel niet herkende toen die in oudenaarde op bezoek kwam. Weet je nog hoe die stadswachter heette?**
a) Karel De Wachter. b) Pieter De Koninck. c) Hanske De Krijger.
- Het archeo-park ename vertelt over de oudste geschiedenis van de streek. Het begon met een burcht in een bocht van de Schelde die later werd omgebouwd tot een ...**
a) Abdij. b) Restaurant met feestzaal. c) Hospitaal.
- Adriaan Brouwer werd beroemd als schilder van ...**
a) Liefelijk landschappen met veel groen.
b) Bijbelse figuren en heiligen zoals sint-walburgis.
c) Volkse taferelen met feestende boeren.
- Oudenaarde is ook bekend om zijn 'bruin bier'. Een andere naam is ...**
a) Oud bruin. b) Gerijpt bruin. c) Belegen bruin.
- Jotie 't Hooft was een beroemd dichter. Hij had het niet makkelijk en dat merk je aan de titels van zijn dichtbundels. Wat waren die?**
a) Schreeuwlandschap en junkieverdriet. b) Verdrongen vlinder en tranendal.
c) Zwartkijkers en blauwe maandagen.
- Wat is de naam van het wielercentrum in Oudenaarde?**
a) Centrum Omloop het Volk. b) Centrum Parijs - Roubaix.
c) Centrum Ronde van Vlaanderen.

Oudenaarde antwoorden:

1. Het MOU.
2. Isolatie. Ze hielpen de koude buiten te houden.
3. Geel met rode strepen en een bril.
4. Aa.
5. Hanske De Krijger.
6. Abdij.
7. Volkse taferelen met feestende boeren.
8. Oud Bruin.
9. Schreeuwlandschap en junkieverdriet.
10. Centrum Ronde Van Vlaanderen.

Erfgoed vanuit de lucht:

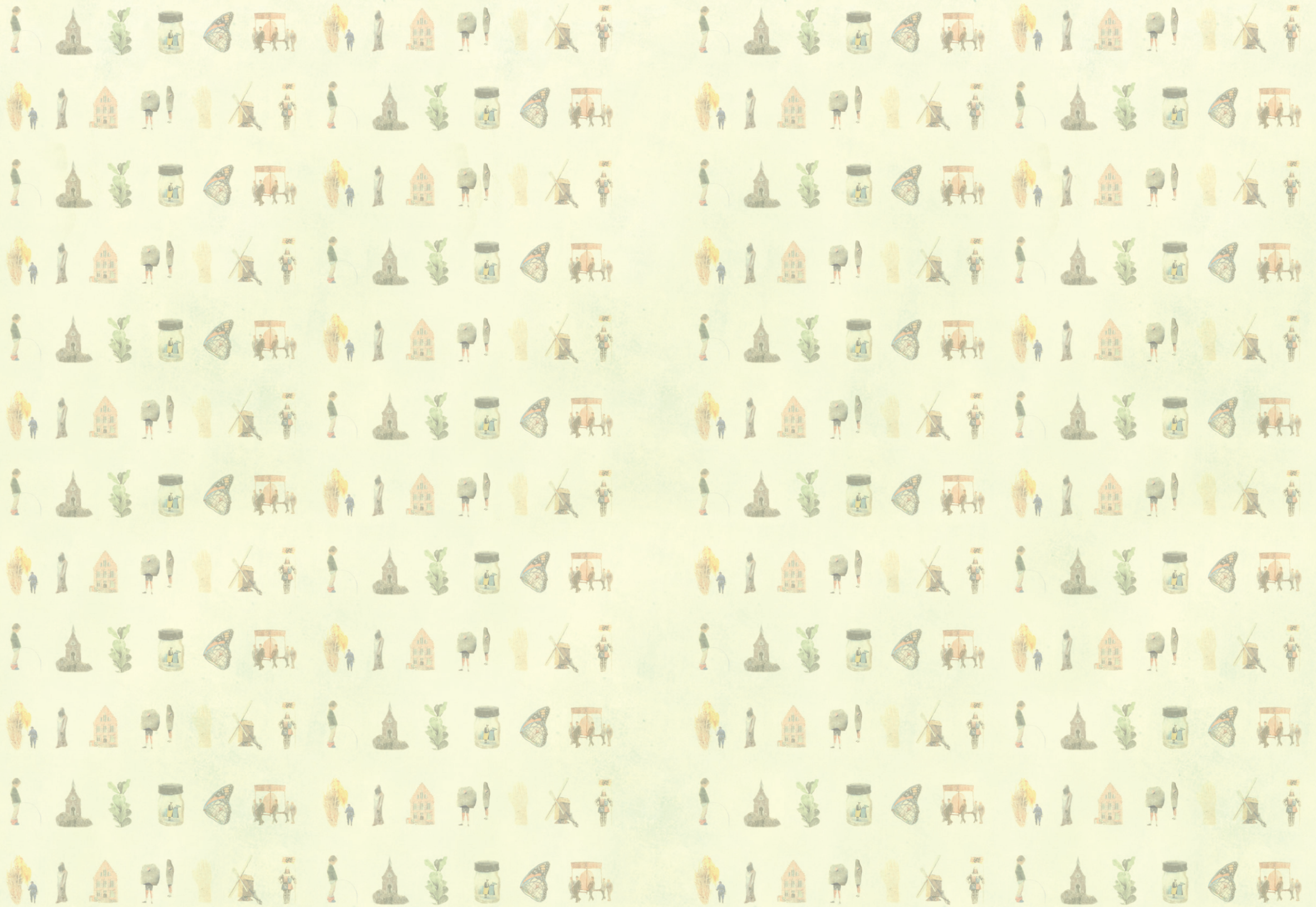
YouTube

Colofon

Uitgegeven door VARIANT – Erfgoed Vlaamse Ardennen
Concept uitgewerkt door De Kleine Expeditie
Illustraties: Alain Verster
Vormgeving: Waldo De Groote – Postvorm
Copyright 2024

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

**Ontdek het
erfgoed in
de Vlaamse
Ardennen**

 CULTUUR & ERFGOED
VARIANT VLAAMSE ARDENNEN